

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

EXTRAS-RAPORT

privind participarea unei delegații a AEP la reuniunea de lansare a „Rețelei regionale europene pentru împuternicirea femeilor în alegeri”, organizată de IFES la Praga, în Cehia

Ca urmare a invitației adresate Autorității Electorale Permanente (AEP) de către Biroul Regional pentru Europa al Fundației Internaționale pentru Sisteme Electorale (IFES) privind participarea la **reuniunea de lansare a Rețelei regionale europene pentru împuternicirea femeilor în alegeri (RENEWE)**, care s-a desfășurat în perioada 18-21 mai 2022, instituția a răspuns afirmativ inițiativei organizatorilor prin desemnarea a doi reprezentanți din cadrul AEP care să participe la eveniment.

IFES este o organizație internațională care promovează democrația la nivel global și colaborează cu societatea civilă, instituțiile publice și sectorul privat în vederea organizării și desfășurării de alegeri libere și transparente, precum și pentru promovarea democrațiilor reziliente.

Reprezentarea AEP la acest eveniment a fost asigurată de către directorul Direcției comunicare din cadrul Departamentului cooperare internațională și un consilier parlamentar cu atribuții de reprezentare pe lângă Rețeaua pentru Competențe Electorale Francofone (RECEF).

Locul desfășurării: Praga, Republica Cehă

Participanți: 35 de experți din domeniul electoral din 18 țări

Obiectivul evenimentului

Rețeaua regională europeană pentru împuternicirea femeilor în alegeri (RENEWE) reprezintă o platformă pentru schimbul de bune practici în vederea promovării și responsabilizării femeilor din administrația electorală. Evenimentul de lansare a Rețelei a vizat stabilirea unui cadru adecvat pentru identificarea de soluții în vederea combaterii stereotipurilor de gen în procesele electorale și pentru încurajarea inițiativelor privind perspectiva de gen la nivel regional.

Agenda evenimentului

Ziua 1

9:00 Introducere

Magnus Ohman, Director, IFES – Biroul Regional pentru Europa

9:15 Introducere IFES RENEWE

- Obiectivele *RENEWE* și ale evenimentului de lansare
- Prezentarea generală a evenimentului

Daria Azariev North, manager de programe, IFES

9:35 Introducerea participanților

Nikoleta Diossy, ofițer de programe, IFES - Biroul Regional pentru Europa

10:10 Sesiunea 1: Prezentarea situației actuale privind prezența femeilor în administrația electorală

- Introducerea provocărilor generate de lipsa reprezentativității femeilor
- Exercițiu – Identificarea cauzelor lipsei reprezentativității femeilor
- Bune practici pentru administrația electorală

Nikoleta Diossy, ofițer de programe, IFES - Biroul Regional pentru Europa

11:05 Exemple de bune practici ale organismelor de management electoral privind egalitatea de gen și integrarea

Kristine Berzina, președinta Comisiei Electorale Centrale din Letonia

Kristina Tolordava, specialist-șef și secretar al Consiliului egalității de gen, Comisia Electorală Centrală din Georgia

12:00 Sesiunea 2: Identificarea și analizarea provocărilor-cheie înfruntate de femeile din cadrul organismelor de management electoral

- Feedback chestionar și prezentarea perspectivelor
- Focus Group Tematic: Cartografierea obstacolelor
- Discuție ghidată privind identificarea soluțiilor optime

Daria Azariev North, manager de programe, IFES

14:00 Sesiunea 3: Identificarea stereotipurilor de gen și a rolului aliaților masculini

- Cartografierea principalelor stereotipuri de gen
- Exercițiu: Identificarea stereotipurilor de gen la locul de muncă
- Aducerea în discuție a aliaților bărbați

Regina Waugh, consilier global pe probleme de gen, IFES

16:00 Recapitularea și concluziile primei zile

Daria Azariev North, manager de programe, IFES

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Ziua 2

9:00 Sesiune introductivă

- Reflecții pe marginea primei zile
- Prezentarea agendei celei de a doua zile

Daria Azariev North, manager de programe, IFES

9:10 Exercițiu energizant

Nikoleta Diossy, ofițer de programe, IFES - Biroul Regional pentru Europa

9:30 Sesiunea 1: Gen și dezinformare

- Puncte de intersecție între gen și dezinformare
- Exercițiu de grup: Identificarea dezinformării de gen și a influențelor străine

Daria Azariev North, manager de programe, IFES

Regina Waugh consilier global pe probleme de gen, IFES

11:30 Sesiunea 2: Găsirea și exprimarea propriei voci

- Introducere – Importanța încrederii de sine
- Dezvoltarea abilităților proprii

Regina Waugh, consilier global pe probleme de gen, IFES

- Schimb de experiențe și bune practice

Inete Lelite, președinta consiliului de administrație a Rețelei de cooperare a ONG-urilor pentru femei, Letonia

- Exercițiu de vorbire și sesiune de reflecție

Regina Waugh, consilier global pe probleme de gen, IFES

14:00 Sesiunea 3: Sesiune plenară dedicată concluziilor

- Priorități viitoare pentru RENEWE

Daria Azariev North, manager de programe, IFES

Nikoleta Diossy, ofițer de programe, IFES - Biroul Regional pentru Europa

15:30 Închiderea evenimentului și discurs de mulțumire

Magnus Ohman, Director, IFES – Biroul Regional pentru Europa

Prezentarea vorbitorilor și a subiectelor dezbătute

Discursul introductiv a fost susținut de către domnul Magnus Ohman, director al Biroului Regional pentru Europa al IFES, care a adresat mulțumiri instituțiilor participante pentru interesul manifestat și care a prezentat pe scurt misiunea, valorile și obiectivele IFES.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Introducerea privind **Rețeaua regională europeană pentru împuternicirea femeilor în alegeri (RENEWE)** a fost realizată de către doamna Daria Azariev North, manager de programe în cadrul IFES, care a prezentat misiunea, obiectivele, structura evenimentului și contextul care a generat inițierea proiectului. *RENEWE* își propune să reprezinte o platformă pentru schimbul de bune practici în ceea ce privește promovarea și responsabilizarea femeilor din administrația electorală în vederea intensificării rezilienței democratice în întreaga Europă.

Următorul punct de pe agendă a presupus prezentarea participanților prin intermediul unui exercițiu ghidat.

Evenimentul a cuprins șase sesiuni care s-au desfășurat pe parcursul celor două zile.

Ziua 1

Sesiunea 1 – Prezentarea situației actuale privind prezența femeilor în administrația electorală

Agenda a fost deschisă de către doamna Nikoleta Diossy, ofițer de programe în cadrul Biroului Regional pentru Europa al IFES, care a prezentat o imagine de ansamblu asupra prezenței femeilor în cadrul organismelor de management electoral în țările din Europa. Datele prezentate arată că reprezentarea femeilor la nivel de senior management este de 100% în Croația, în timp ce la coada clasamentului se află Kosovo cu doar 10%.

Următorul punct al agendei a inclus un exercițiu de cartografiere a cauzelor reprezentării scăzute a femeilor la nivel de management în administrația electorală. Dintre cauzele principale identificate de participante s-au evidențiat următoarele: persistența normelor socio-culturale cu privire la rolurile tradiționale ale femeilor, dublul standard, lipsa încrederii femeilor în abilitățile proprii, inegalitatea salarială între femei și bărbați, greutatea menținerii echilibrului dintre viața profesională și cea personală.

Sesiunea a continuat cu prezentarea studiului de caz privind egalitatea de gen în administrația electorală din Letonia, susținută de doamna Kristine Berzina, președintele Comisiei Electorale Centrale din Letonia (CEC Letonia). În cadrul CEC Letonia există paritate de gen, însă această situație de egalitate s-a format în mod natural, nefiind instituite măsuri speciale care să o genereze. Astfel, dintre cei șase membri ai CEC Letonia, trei sunt femei, iar trei sunt bărbați. Inegalitatea de gen se manifestă însă la nivelul comisiilor electorale municipale, dar, în mod surprinzător, în detrimentul bărbaților, managementul fiind asigurat în proporție de 84% de femei.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Așadar, se poate concluziona că în Letonia procesele electorale sunt administrate predominant de femei. Totuși, în ceea ce privește candidaturile la alegerile parlamentare și locurile din Parlamentul Letoniei, acestea sunt ocupate într-o măsură mult mai mare de bărbați.

Un alt studiu de caz prezentat a fost cel al Comisiei Electorale Centrale din Georgia (CEC Georgia), care s-a axat pe politicile privind egalitatea de gen promovate în cadrul Comisiei. Reprezentanta organismului de management electoral din Georgia, doamna Kristina Tolordava, specialist-șef și secretar al Consiliului egalității de gen, a făcut un scurt istoric al evoluției acestui Consiliu, care a fost înființat în anul 2011 și care, în parteneriat cu IFES, a elaborat Protocolul privind egalitatea de gen. Protocolul vizează două grupuri-țintă, unul intern format din personalul CEC Georgia, iar celălalt include beneficiarele programelor și proiectelor de educație electorală derulate de către Comisie, precum și candidații de gen feminin.

Mai mult decât atât, Centrul de formare din cadrul CEC Georgia acordă o atenție sporită subiectului egalității de gen prin furnizarea programelor de formare destinate femeilor candidate și prin organizarea de seminare și conferințe pe această temă.

În anul 2019, CEC Georgia, în parteneriat cu Consiliul European, a desfășurat un audit intern din perspectiva respectării politicilor de gen, realizat potrivit metodologiei promovate de către Organizația Mondială a Muncii. Raportul final al misiunii de audit a cuprins recomandări pentru îmbunătățirea politicilor de gen, iar CEC Georgia a luat măsurile necesare implementării acestora.

Astfel, pentru extinderea colectării datelor și statisticilor privind egalitatea de gen, precum și pentru accesibilizarea acestora, instituția a creat un portal special (“Gender Portal”) care reflectă dinamica datelor agregate pe tema egalității de gen, în diferite contexte, și care permite efectuarea unor analize comparative ale datelor aferente diferitelor tipuri de procese electorale. În ceea ce privește adoptarea unei politici privind hărțuirea sexuală, CEC Georgia a elaborat un document pe această temă care se află în proces de aprobare. Tot cu privire la acest subiect, Comisia a organizat sesiuni de formare online dedicate angajaților. Mai mult decât atât, în chestionarul privind satisfacția angajaților a fost integrată perspectiva de gen și au fost introduse principii legate de problemele de gen.

O altă recomandare care este în curs de implementare a vizat elaborarea unui plan de activitate anual al Consiliului egalității de gen, care să fundamenteze planificarea activităților structurii. Planul de activitate al Consiliului egalității de gen pentru anul 2022 are în vedere continuarea activităților și acțiunilor demarate în baza parteneriatelor cu IFES și cu Consiliul European, și include, printre altele, organizarea unui program de dezvoltare a capacității administrative destinat partidelor politice în vederea încurajării participării politice a femeilor, organizarea unui seminar pe tema integrării perspectivei de gen dedicat personalului CEC Georgia și demararea unui studiu

pentru identificarea barierelor întâmpinate de femeile care au candidat la alegerile municipale din anul 2021 din Georgia.

Sesiunea a 2-a – Identificarea și analizarea provocărilor-cheie înfruntate de femeile din cadrul organismelor de management electoral

În debutul celei de-a doua sesiuni, doamna Daria Azariev North, manager de programe în cadrul IFES, a prezentat date statistice cu privire la reprezentarea femeilor în politică și în administrația electorală. Potrivit datelor prezentate, în momentul de față, la nivel global, doar 26% dintre parlamentari și 21% dintre miniștri sunt femei, în timp ce poziția de șef de stat este deținută doar de 26 de femei. Mai mult decât atât, decalajul de gen în sfera politică a crescut cu 2,4 puncte procentuale din 2020, ajungând astfel la 22%. Luând în considerare rata actuală de progres, Forumul Economic Mondial estimează că egalitatea de gen în politică va fi atinsă abia peste 145 de ani.

Partea a doua a sesiunii a fost devotată unui exercițiu conceput pentru identificarea și analizarea barierelor întâmpinate de femeile din administrația electorală. Dintre cauzele principale remarcate, analiza grupurilor de lucru s-a axat pe lipsa pregătirii adecvate a femeilor și pe dificultatea menținerii echilibrului dintre viața personală și cea profesională.

Posibile soluții aduse în discuție au vizat consolidarea educației femeilor prin extinderea programelor de formare dedicate încurajării și abilitării acestora, implicarea mass-mediei în vederea promovării unei imagini juste a femeilor și înființarea unei structuri în cadrul administrației electorale care să monitorizeze și supravegheze respectarea politicilor de gen.

Sesiunea a 3-a: Identificarea stereotipurilor de gen și a rolului aliaților masculini

Cea de-a treia sesiune a debutat cu prezentarea doamnei Regina Waugh, consilier global pe probleme de gen în cadrul IFES, care a realizat o cartografiere a principalelor stereotipuri de gen. Din analiza tematică a stereotipurilor rezultă că prejudecățile predominante derivă din normele și rolurile tradiționale îndeplinite de femei.

Atelierul a continuat cu discuții de grup în cadrul cărora participantele au dezbătut stereotipurile de gen întâlnite pe parcursul vieții profesionale și au explorat modalități de implicare a aliaților bărbați în combaterea acestui fenomen.

În încheierea primei zile au fost rememorate lecțiile învățate și au fost evidențiate concluziile desprinse în urma sesiunilor de lucru.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Ziua a II-a

Sesiunea 1: Gen și dezinformare

Prima sesiune a celei de a doua zile a fost facilitată de către doamna Regina Waugh, consilier global pe probleme de gen în cadrul IFES, și s-a concentrat pe analiza punctelor de intersecție dintre gen și dezinformare. În expunerea sa, reprezentanta IFES a enumerat cele trei componente care alcătuiesc conceptul de dezinformare de gen, și anume dezinformarea, discursul instigator la ură și răspândirea virală neintenționată a informațiilor eronate și a realizat, în continuare, o descriere succintă a fenomenului.

Persoanele de gen feminin care nu se conformează normelor de gen și care se implică activ în viața publică sau care au o prezență vizibilă în mediul digital, devin ținta dezinformării de gen. Acest fenomen se manifestă prin reflectarea părtinitoare și denaturată a femeilor în mass-media, prin diseminarea conținutului problematic care le vizează, prin atacuri țintite la adresa caracterului acestora, prin hărțuire, abuzuri și amenințări, precum și prin reprezentări publice stereotipizate. Totodată, prin comparație, criticile la adresa femeilor nu se referă la abilitățile și experiența profesională a acestora, cum se întâmplă în cazul bărbaților, ci se concentrează pe caracterul sau moralitatea femeilor, pe aspectul fizic sau pe lipsa conformării la rolurile tradiționale.

În urma diverselor cercetări efectuate pe acest subiect, s-a evidențiat faptul că dezinformarea, discursul instigator la ură și atacurile malițioase generează reducerea la tăcere a femeilor și descurajează dorința acestora de a accede la roluri de responsabilitate publică. Situația devine și mai problematică din cauza faptului că, în acest fel, divergențele și clivajul dintre reprezentarea publică a celor două genuri tind să fie perpetuate.

Sesiunea a continuat cu expunerea modalităților de contracarare și minimalizare a acestor fenomene și s-a încheiat cu un exercițiu de grup care a vizat adaptarea și aplicarea soluțiilor în alcătuirea unui plan care să răspundă la situații inspirate din cazuri reale.

Sesiunea a 2-a: Găsirea și exprimarea propriei voci

Sesiunea a doua a fost deschisă de către doamna Regina Waugh, consilier global pe probleme de gen în cadrul IFES, cu un exercițiu prin care a fost evaluat gradul de încredere de sine al participantelor. După analiza rezultatelor, au fost aduse în discuție diverse instrumente practice care pot contribui eficient la creșterea gradului de încredere în propriile abilități.

Următoarea prezentare, susținută de către doamna Inete Lelite, președinta consiliului de administrație a Rețelei de cooperare a ONG-urilor pentru femei din Letonia, s-a axat pe bunele practici privind abilitarea femeilor aplicate în Letonia și a făcut o trecere în revistă a organizațiilor neguvernamentale din Europa care sunt dedicate împuternicirii femeilor. În prezent, la nivel european există patru organizații consacrate acestei sfere, și anume: *European Women's Lobby*

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

(<https://womenlobby.org>), *Network of East West Women* (<https://www.neww.org>), *Karat Coalition* (<https://www.karat.org>), *Women Against Violence Europe* (<https://wave-network.org>).

Din perspectiva obstacolelor întâmpinate de femei în politică, doamna Lelite a evidențiat următoarele aspecte: încrederea - dintr-o varietate de motive extrem de raționale femeile au mai multe îndoieli în ceea ce privește participarea în alegeri; selecția candidaților - odată ce femeile decid să candideze, acestora le este dificil să obțină un loc eligibil pe lista electorală; cultura - politica este în continuare o lume dominată de bărbați, iar ideile sexiste sunt foarte răspândite, motiv pentru care femeile nu se simt binevenite; finanțarea electorală - femeile primesc adesea mai puține finanțări decât omologii lor masculini în vederea desfășurării campaniei electorale; îngrijirea copiilor - în întreaga Uniune Europeană femeile petrec în medie dublul timpului pentru îngrijirea copiilor comparativ cu bărbații.

Doamna Lelite, a propus, în contrapondere, măsuri menite să încurajeze participarea femeilor în alegeri, după cum urmează: încrederea – investirea în educarea femeilor prin programe de formare și facilitarea sesiunilor de mentorat; selecția candidaților – stabilirea și implementarea unui sistem de cotă pentru a asigura liste de candidați echilibrate din perspectiva de gen; cultură - toleranță zero față de sexism, cu modalități clare pentru raportare și monitorizare; finanțarea electorală – alocarea fondurilor speciale pentru femeile candidate până ce se ajunge la reprezentare egală; îngrijirea copiilor - schimbarea culturii „orelor lungi” în politică și punerea la dispoziție a unor facilități de îngrijire a copiilor.

Sesiunea a 3-a – Sesiune plenară dedicată concluziilor

Ultima sesiune a evenimentului s-a concentrat pe împărtășirea lecțiilor învățate și a opiniilor cu privire la desfășurarea evenimentului. Participantele au prezentat experiențe și situații similare din țările pe care le reprezintă și au adresat mulțumiri organizatorilor.

În încheiere, moderatorul evenimentului, doamna Daria Azarjew, a precizat că, în viitor, liniile principale de acțiune ale RENEWE vor cuprinde menținerea dialogului între instituțiile participante și organizarea unor evenimente care să contribuie la împuternicirea și încurajarea femeilor de a participa activ la viața socială și publică.